

Förslag till förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås en ny förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol. Förslaget innebär att sådan servering som avses i alkohollagen (2010:1622) av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat är förbjuden mellan klockan 22.00 och 11.00. Undantag görs för servering på särskilda boenden och rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum.

Förordningen föreslås träda i kraft den 20 november 2020 och gälla till utgången av februari 2021.

2 Förslag till förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om förbud mot sådan servering av alkohol som omfattas av alkohollagen (2010:1622).

Förordningen är meddelad med stöd av 3 kap. 10 § alkohollagen.

2 § De uttryck som används i denna förordning har samma betydelse som i alkohollagen (2010:1622).

3 § Servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat är förbjuden mellan klockan 22.00 och 11.00.

4 § Förbudet gäller inte

1. servering på sådana särskilda boenden som avses i 8 kap. 1 b § alkohollagen (2010:1622), eller

2. rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 8 kap. 5 § alkohollagen.

1. Denna förordning träder i kraft den 20 november 2020.

2. Förordningen upphör att gälla vid utgången av februari 2021.

3 Bakgrund

I Sverige och i resten av världen fortsätter spridningen av det virus som orsakar covid-19. Covid-19 är en allvarlig sjukdom som i de svåraste fallen har en dödlig utgång. Det finns därför anledning till försiktighet för att minska spridningstakten i syfte att ge sjukvården mer tid att behandla de patienter som behöver vård och värna de grupper i befolkningen som riskerar att få särskilt allvarliga följder av sjukdomen.

Regeringen har sedan pandemins början vidtagit flera åtgärder för att minska smittspridningen av det virus som orsakar covid-19. Den 1 februari 2020 beslutades förordningen (2020:20) om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom ska tillämpas på infektion med 2019-nCoV (SARS-CoV-2), dvs. den sjukdom som nu benämns covid-19. Den 1 juli 2020 trädde ändringar i smittskyddslagen i kraft vilka innebär att covid-19 är klassificerad både som en allmänfarlig och en samhällsfarlig sjukdom.

Regeringen har infört begränsningar av möjligheten att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, tillfälligt stoppat icke nödvändiga resor till Sverige från en annan stat än en EES-stat eller Schweiz, och Utrikesdepartementet har avrått från icke nödvändiga resor. Regeringen har även vidtagit en rad olika åtgärder för att förhindra smittspridning i särskilda verksamheter och för att öka tillgången på sjukvårdsutrustning etc. Regeringen har, i nära dialog med partierna i riksdagen, vidtagit en rad åtgärder för att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet för svenska företag och deras anställda. Exempel på åtgärder som har vidtagits är sänkta arbetsgivaravgifter, slopat sjuklöneansvar och stöd till egenföretagare vid sjukfrånvaro.

Under våren när Sverige präglades av stor smittspridning påverkades sjukvården i hög utsträckning då resurserna behövde fokuseras på patienter sjuka i covid-19. Det innebär i sin tur att stora delar av den planerade vården fick ställas in. Enligt Folkhälsomyndigheten har antalet personer som har diagnosticerats med covid-19 i flera regioner ökat kraftigt under hösten, med bland annat en ökad belastning på hälso- och sjukvården som följd. Fler patienter med covid-19 vårdas i slutenvården inklusive intensivvården. Myndigheten anser därför att det nu krävs extra åtgärder.

4 Förbud mot servering av alkohol

<p>Förslag: Sådan servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat som omfattas av alkohollagen ska vara förbjuden mellan klockan 22.00 och 11.00.</p>
--

Skälen för förslaget: Bestämmelser om servering av alkohol finns i alkohollagen (2010:1622). Med servering avses enligt 1 kap. 11 § försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat till konsument om försäljningen sker för intag på stället. Vad som avses med alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat framgår av 1 kap. 5–10 §§.

Som huvudregel kräver all servering tillstånd från kommunen, se 8 kap. 1 §. Servering som avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer och som sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, kräver dock inte tillstånd om serveringen äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker. Serveringstillstånd krävs inte heller för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, se 8 kap. 1 a och b §§ alkohollagen.

Servering får enligt 8 kap. 19 § alkohollagen inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00, om inte kommunen beslutar annat. Serveringsstället ska enligt samma bestämmelse vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Serveringsställen är enligt Folkhälsomyndigheten särskilt riskfyllda ur smittskyddssynpunkt då för varandra okända personer samlas och tillbringar en längre tid i varandras fysiska närhet på en begränsad yta. Detta ökar risken för att viruset som orsakar covid-19 förs vidare till olika delar av samhället och skapar en ny smittspridningskedja, vilket bland annat innebär en risk för äldre och andra riskgrupper.

Den 1 juli 2020 trädde lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen i kraft. Lagen innebär att den som driver ett serveringsställe ansvarar för att vidta vissa åtgärder för att förhindra spridning av det virus som orsakar covid-19. En grundläggande smittskyddsåtgärd som måste vidtas på serveringsställen är därför att människor inte vistas för nära varandra. Den som driver ett serveringsställe ska därför se till att lokaler och tillhörande områden utomhus är utformade så att trängsel undviks på de ytor som besökare har tillträde till (prop. 2019/20:172 s. 19). Den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet utövar tillsyn över lagen.

Fastän det funnits regler om hur smittspridning ska minskas på serveringsställen sedan mars 2020, då Folkhälsomyndigheten beslutade om föreskrifter och allmänna råd om att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och caféer m.m. (HSLF-FS 2020:9), förekommer det fortfarande trängsel på serveringsställen.

Vid den tillsyn som bedrivits enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder har det visat sig att lagens bestämmelser om att undvika trängsel oftast upprätthålls i vanliga restaurangmiljöer när gästerna sitter och äter. När besökarna ätit klart, eller om matservering inte är den huvudsakliga serveringen på serveringsstället, ökar dock risken för att besökarna cirkulerar i lokalen, börjar dansa osv. Eftersom kontakterna mellan olika sällskap ökar när besökarna rör på sig mer i lokalen ökar även riskerna för smittspridning mellan besökarna samt personalen på serveringsställena. Detta kan i sin tur skapa nya smittspridningskedjor i samhället bland personer som inte befunnit sig på dessa platser.

Vidare visar erfarenheterna från tillsynen att besökarnas alkoholkonsumtion i hög grad påverkar deras beteende. Ju mer alkohol som besökarna konsumerar, desto mindre upplevs de kunna följa reglerna om bland annat avstånd, oavsett vilka åtgärder som serveringsställena vidtar. Vid serveringsställen som huvudsakligen serverar mat ökar alkoholkonsumtionen efter att den beställda maten har konsumerats, vilket innebär att det efter

en viss tid på kvällen blir allt svårare för personalen att säkerställa att besökare följer reglerna. I det fall serveringsstället spelar hög musik finns det också risk att besökarna inte hör eventuella instruktioner eller uppmaningar från personalen.

Detta gäller både restauranger och barer, nattklubbar och andra serveringsställen där den huvudsakliga serveringen inte består av mat. Många serveringsställen har öppet till sent på natten, mellan kl. 01:00–05:00, och besökarna konsumerar där främst alkoholdrycker i stället för mat. Att det huvudsakligen konsumeras alkoholdrycker på dessa ställen och att de har längre öppettider än en sedvanlig restaurang innebär att alkoholens påverkan på deras besökare kan vara mer påtaglig och att regelverket följs ännu sämre.

Att snarast begränsa tiden för alkoholförsäljning bedöms mot denna bakgrund vara en viktig åtgärd för att kunna förhindra smittspridningen. I huvudsak uppstår trängsel i samband med tillståndspliktig alkoholservice på serveringsställen som restauranger, barer och nattklubbar men samma riskfyllda miljöer kan även uppstå vid sådan service som inte kräver tillstånd, se nedan.

Enligt 10 § lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om smittskyddsåtgärder. Sådana föreskrifter kan avse hur serveringsställets lokaler ska utformas så att trängsel begränsas, hur verksamheten ska organiseras och vilka rutiner som behövs för att förhindra smittspridning. Att begränsa alkoholförsäljning bedöms dock inte rymmas inom detta bemyndigande. Vidare omfattas inte all alkoholservice av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, den lagen omfattar enbart inrättningar där det bedrivs näringsverksamhet.

Enligt 3 kap. 10 § första stycket alkohollagen får dock regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer förbjuda eller inskränka försäljning av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat om det finns synnerliga skäl för det. Av förarbetena till den förra alkohollagen (1994:1738) framgår att bestämmelsen motsvarar 66 § i lagen (1977:293) om handel med drycker och tar sikte på extraordinära förhållanden. Som exempel på situationer då bestämmelsen skulle kunna tillämpas anges krig eller krigsfara etc., (prop. 1994/95:89 s. 91). I förarbetena till lagen om handel med drycker förtydligas detta något genom att det anges att förbudet/inskränkningen gäller ”under krig, vid omedelbar krigsfara, då arbetslöshet eller nöd i större omfattning råder eller eljest när särskilda förhållanden föreligger.” (prop. 1976/77:108 s. 90). Av föregående bestämmelse på området, 3 kap. 22 § förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker, framgick att förbud mot eller inskränkning av detaljhandel kunde förbjudas med anledning av krig, omedelbar krigsfara, arbetslöshet eller nöd i större omfattning eller andra särskilda skäl.

Möjligheten att förbjuda eller inskränka alkoholförsäljning har således funnits under mycket lång tid. De omständigheter som har lyfts fram genom åren för att regeringen ska ha rätt att inskränka alkoholförsäljning ger uttryck för en mycket restriktiv tillämpning

Covid-19 är en allvarlig sjukdom som i de svåraste fallen har en dödlig utgång. Som nämns ovan avses med samhällsfarliga sjukdomar enligt 1 kap. 3 § smittskyddslagen allmänfarliga sjukdomar som kan få en spridning i samhället som innebär en allvarlig störning eller överhängande risk

för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och som kräver extraordinära smittskyddsåtgärder. Endast ett fåtal sjukdomar (covid-19, infektion med ebolavirus, smittkoppor och SARS) är klassade som samhällsfarliga sjukdomar. Det kan konstateras att covid-19, som alltså är en samhällsfarlig sjukdom, nu är spridd i hela landet och smittspridningen ökar snabbt. Smittspridningen är omfattande globalt sett med och det har visat sig att utvecklingen snabbt kan gå åt fel håll. Under hösten har smittspridningen tagit ny hög fart i Sverige och efter en tämligen positiv period har nu dödstalen börjat öka oroväckande fort.

Den situation Sverige befinner sig i saknar motstycke under de senaste decennierna. Som ovan nämnts riskerar alkoholpåverkan att öka trängsel på serveringsställen men även på andra ställen där alkohol serveras och därmed ökar risken för spridning av covid-19. Förhållandena är extraordinära och det finns därför synnerliga skäl för regeringen att i en förordning delvis förbjuda sådan servering av alkoholdrycker som omfattas av alkohollagen.

Servering av alkohol bör vara förbjuden från klockan 22:00. Denna tidpunkt bedöms skapa bästa effekt då det oftast är efter denna tid som det finns risk för trängsel, bl.a. på grund av ökat alkoholintag, vilket i sin tur innebär att riskerna för potentiell smittspridning mellan besökarna samt personalen på serveringsställena ökar. Samtidigt bedöms tidpunkten vara lämplig då det innebär så lite störningar för serveringsställena som möjligt. De flesta serveringsställena har slutat servera mat kl. 22:00. De flesta åter middag tidigare än så och få personer i Sverige går ut och äter mat efter den aktuella tidpunkten. Efter kl. 22:00 serveras huvudsakligen alkohol. Det gäller särskilt på nattklubbar och barer.

Enligt 8 kap. 19 § andra stycket alkohollagen är huvudregeln att alkoholserving inte får påbörjas tidigare än klockan 11.00. För att förtydliga att alkoholserving inte kan påbörjas alltför tidigt på dygnet bör förbudet avse tidsperioden 22:00 till 11:00.

I alkohollagen finns definitioner av bl.a. uttrycken servering, alkoholdrycker och alkoholdrycksliknade preparat (se 1 kap. 5–11 §§). I förordningen bör det framgå att de uttryck som används i förordningen har samma betydelse som i alkohollagen.

Den huvudsakliga serveringen av alkohol sker på ställen där serveringstillstånd krävs, typiskt sett restauranger. Sådan servering omfattas av det nu föreslagna förbudet. Detsamma gäller provsmakning av alkoholdrycker enligt 8 kap. 6 och 7 §§ alkohollagen, sådana verksamheter utgör servering i alkohollagens mening och kräver serveringstillstånd (se 8 kap. 2 §).

Som anges ovan kräver dock inte alla former av servering serveringstillstånd. Enstaka helt privata arrangemang där serveringen av alkoholdrycker bedrivs till självkostnadspris kräver inte tillstånd. Något kommersiellt utbyte av serveringen får inte finnas (se prop. 2000/01:97 s. 86). Exempel på en sådan tillställning kan vara bröllop och fester på arbetsplatser där inbjudna gäster erbjuds köpa alkohol till självkostnadspris. På samma sätt som vid alkoholförtäring på traditionella serveringsställen kan det vid mer privata tillställningar uppstå trängsel, vilket är riskfyllt ur smittskyddsperspektiv. Om sådan försäljning inte skulle omfattas av det nu föreslagna förbudet finns också risk för kringgående. Det är exempelvis tänkbart att studentnationers tillståndspflichtiga servering skulle kunna arrangeras om så att festerna i stället hålls av enskilda personer helt utan vinstintresse. Det

nu föreslagna förbudet bör därför även omfatta icke tillståndspliktig servering.

Enligt 8 kap. 19 § alkohollagen ska ett serveringsställe vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Regleringen ska motverka att situationer uppstår där gästerna strax före senaste serveringstid beställer stora mängder alkoholdrycker och sedan fortsätter konsumtion lång tid efter serveringstidens utgång. Bedömningen är att denna bestämmelse även gäller när serveringstidens utgång regleras i en förordning som beslutas med stöd av 3 kap. 1 § alkohollagen. Då serveringsförbudet inträder kl. 22.00 innebär det att serveringsställena måste vara utrymda kl. 22.30. Det finns dock inte någon bestämmelse i alkohollagen som hindrar serveringsställena att öppna på nytt därefter och fortsättningsvis servera alkoholfria alternativ. Även om det inte är sannolikt att alla serveringsställen väljer att öppna på nytt, kan det vara aktuellt för vägkrogar som serverar mat till yrkeschaufförer att fortsätta sin verksamhet.

Servering i strid med det nu föreslagna förbudet kan medföra sanktioner. Enligt 9 kap. 17 § alkohollagen får en kommun meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning, om denne inte följer de bestämmelser som gäller för servering enligt alkohollagen eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Vidare ska kommunen enligt 9 kap. 18 § återkalla ett serveringstillstånd bl.a. om tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Den nu föreslagna förordningen kan innebära en inskränkning i tidigare beslutade serveringstillstånd eftersom förordningen avseende serveringstiden ersätter villkoren i serveringstillståndet. Om förordningens bestämmelser inte skulle ha företräde i denna del, skulle bemyndigandet i stor utsträckning bli verkningslöst. De sanktioner som finns i alkohollagen får anses bidra till ökad efterlevnad av den föreslagna förordningens bestämmelser. Det föreslagna förbudet begränsar också rätten att servera alkohol för den som inte behöver ha serveringstillstånd, t.ex. servering av alkohol till självkostnadspris till inbjudna gäster. Ytterst är det en fråga för rätts-tillämpningen att avgöra tillämpningen av alkohollagens tillsyns- och sanktionsbestämmelser i det fall någon bryter mot förbudet i den föreslagna förordningen.

5 Undantag från förbudet

<p>Förslag: Förbudet ska inte gälla för servering på sådana särskilda borden som avses i 8 kap. 1 b § alkohollagen eller rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 8 kap. 5 § alkohollagen.</p>

Skälen för förslaget: Från förbudet att servera alkohol efter klockan 22.00 på kvällen görs två undantag. Det första undantaget avser sådana särskilda

boenden som enligt 8 kap. 1 b § alkohollagen är befriade från kravet på serveringstillstånd. Det är boendeformer för äldre människor och människor med funktionshinder där det tillhandahålls måltidsservice. Det är med andra ord personernas hemmiljö. Även besökare till den boende får serveras alkoholdrycker. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att det dock inte är fråga om servering till allmänheten, utan om servering till en bestämd krets personer, anhöriga, andra närstående eller andra personer som besöker den boende (prop. 2011/12:61 s. 22).

Det andra undantag som nu föreslås gäller rumsservering på hotell och servering från hotellens minibar. Ett sådant undantag från serveringstider finns i dag i 8 kap. 19 § fjärde stycket alkohollagen. Personer som t.ex. checkar in på ett hotellrum efter en resa kan behöva beställa mat och dryck sent på dygnet. I 8 kap. 24 § finns ett förbud för besökare på serveringsställen där det finns ett gällande serveringstillstånd att inta medhavda alkoholdrycker. Detta förbud gäller dock inte på hotellrum. Om det nu föreslagna förbudet skulle gälla hotellrum har hotellgästerna möjlighet att på hotellrummen i stället konsumera medhavda drycker. Ett förbud som omfattar hotellrum riskerar därför att inte få avsedd verkan och är också svårt att tillsyna.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämelse

<p>Förslag: Förordningen ska träda i kraft den 20 november 2020. Den ska vara tidsbegränsad och upphöra att gälla vid utgången av februari 2021.</p>

Skälen för förslaget: Med anledning av den kraftigt ökade smittspridningen av det virus som orsakar covid-19 i samhället är det av smittskyddsskäl synnerligen viktigt att förordningen träder i kraft så snart som möjligt. Förordningen föreslås därför träda i kraft den 20 november 2020.

Begränsningen av serveringstiden medför konsekvenser för företagen. Åtgärden bör anpassas efter det rådande läget och inte vara mer långtgående än vad som är nödvändigt. Giltigheten bör begränsas. Det bedöms lämpligt att den upphör att gälla vid utgången av februari 2021. Denna tidpunkt kan dock ändras. Giltigheten av förordningen kan förlängas eller regeringen kan besluta att förordningen ska upphävas i förtid beroende på hur smittspridningen utvecklar sig.

7 Konsekvenser

7.1 Konsekvenser för företagen

Det finns omkring 15 700 serveringsställen i hela Sverige. För flertalet serveringsställen förväntas denna förordning innebära minskade intäkter och begränsade öppettider. Inkomster genom alkoholförsäljning uppskattas vara en betydande inkomstkälla för serveringsställena. Vidare uppskattas den större delen av försäljningen av alkohol ske under kvällstid. Tiden som serveringsställena kommer att kunna servera alkoholdrycker och även deras öppettider begränsas genom denna förordning. Som framgår ovan måste ett serveringsställe utrymmas senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Det saknas dock hinder för att dessa därefter kan öppna på nytt för alkoholfri servering.

Barer eller nattklubbar som vanligen öppnar för besökare sen kvällstid kommer att påverkas i stor utsträckning av denna förordning. För denna grupp av serveringsställen kommer det att innebära ett totalt förbud mot alkoholservice under stora delar av deras sedvanliga öppettider. Dock kan de fortfarande ha öppet för besökare utan att servera alkohol, vilket ändå möjliggör vissa intäkter.

Serveringsställen som har matservice som sin huvudsakliga verksamhet förväntas påverkas i mindre utsträckning eftersom dessa oftast har en service som pågår under en längre period av dygnet. Det blir ändå en viss påverkan på dessa serveringsställen då de kan behöva stänga tidigare än normalt. Att öppna på nytt för alkoholfri service är dock en möjlighet för att minska den ekonomiska påverkan.

Minskade intäkter förväntas endast för den tid denna förordning gäller. Den ekonomiska påverkan på serveringsställen kan skilja sig åt mellan regioner. I storstadsområden och andra stadsområden förväntas det finnas fler serveringsställen som har öppet sent på kvällen och nattetid än vad det finns på mindre orter. Förordningens förbud förväntas därför i högre utsträckning påverka fler serveringsställen som belägna i större orter jämfört med mindre orter. Regionala skillnader av förbudets effekter skulle därför kunna noteras.

Förslaget innebär en begränsning av näringsfriheten. Enligt 2 kap. 17 § regeringsformen får begränsningar i rätten att driva näring eller utöva yrke införas endast för att skydda angelägna allmänna intressen och aldrig i syfte enbart att ekonomiskt gynna vissa personer eller företag. Serveringsställen är sådana platser där det finns en större risk för smittspridning och trots att det funnits regler om hur smittspridning ska minskas på serveringsställen sedan mars 2020, då Folkhälsomyndigheten beslutade om föreskrifter och allmänna råd om att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och caféer m.m. är trängsel på serveringsställen fortfarande till viss del ett problem och utgör därmed en risk för smittspridning. Om reglerna om fysiskt avstånd på restauranger, barer, nattklubbar och andra liknande verksamheter inte hålls finns det risk att det leder till en vidare samhällspridning av det virus som orsakar covid-19, vilket kommer påverka enskilda individer, samhället, företagen och sjukvården i ännu större utsträckning än vad sjukdomen redan gör. Bedömningen är därför att

förslagen i denna promemoria är nödvändiga för att förhindra smittspridningen och motiveras således av ett angeläget allmänt intresse. Det innebär att det anses vara en tillåten inskränkning i näringsfriheten.

7.2 Konsekvenser för arbetslösheten

Begränsade öppettider och intäkter för serveringsställen kan innebära att dessa har mindre behov av personal och mindre möjligheter att behålla eller anställa personal. Jul- och nyårshelgen innebär ofta utökade inkomster för serveringsställen i form av julbordsservering, julshower, nyårsfester m.m. och kan innebära ett utökat behov av att anställa tillfällig serveringspersonal. Denna typ av tillställningar kommer dock att behöva ske i mer begränsad omfattning detta år med anledning av den pågående pandemin och de begränsningar som redan finns på plats för serveringsställen. Denna förordning innebär ytterligare en begränsning för denna bransch och kan få som konsekvens att fler personer mister sitt arbete samt att eventuell personal som tillfälligt hade planerats att anställas inte kommer att få anställning. Förväntningen är dock att det ska finnas möjligheter att återanställa eventuell uppsagd personal när denna förordning och dess begränsningar upphör.

7.3 Konsekvenser för alkoholkonsumtionen

I och med att tiden för möjligheten att inta alkohol på serveringsställen föreslås begränsas är bedömningen att alkoholkonsumtionen kommer att minska. Begränsade tider för alkoholservering kan dock medföra en benägenhet bland besökarna på ett serveringsställe att konsumera mer alkohol under en begränsad tid, vilket kan innebära att besökarnas eventuella berusning inträffar vid en tidigare tidpunkt än i dagsläget. Sådant beteende ska dock enligt redan gällande regelverk motverkas av serveringspersonalen. Alkohollagen ställer krav på serveringsställen när det gäller ordning, nykterhet och återhållsam servering. Serveringspersonal har ett ansvar enligt alkohollagen att inte servera alkohol till besökare som är märkbart påverkade av alkohol eller annan substans, och märkbart påverkade besökare ska avvisas från serveringsstället. Serveringspersonal har således redan ett ansvar att avbryta servering av alkohol innan problem uppstår och förhindra ett sådant beteende som kan leda till hög grad av berusning. Det kan innebära att besökare på serveringsställen nekas ytterligare köp av alkohol, särskilt om det är kort tid kvar av serveringstiden och om besökaren beställer en större mängd alkohol.

7.4 Konsekvenser för staten

För staten förväntas konsekvenserna främst bestå av minskade skatteintäkter orsakade av den minskade försäljningen av alkoholdrycker på serveringsställen. Detta innebär att minskad försäljning av alkohol genererar mindre alkoholskatt för den period som denna förordning gäller.

Förordningen kan även medföra att färre personer har en anställning som genererar skatteintäkter och som kan behöva arbetslöshetsersättning istället. Förordningen förväntas även medföra att företag som bedriver serveringsställen har mindre inkomster som genererar skatteinkomster för staten.

Förslaget innebär inte någon ändring i Polismyndighetens tillsynsansvar. Polismyndigheten kommer även fortsättningsvis att ha ansvar för tillsyn enligt alkohollagen. Ett minskat krog- och nattliv bedöms dock minska belastningen på Polismyndigheten, inte enbart då det kommer få en positiv effekt på myndighetens tillsynsarbete utan det kan även bidra till ett minskat antal våldsbrott där alkohol är en bidragande orsak.

7.5 Konsekvenser för kommunerna

Förslaget innebär inte någon ändring i kommunens tillsynsansvar. Kommuner kommer även fortsättningsvis att ha ansvar för tillsyn enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och enligt alkohollagen. Mer begränsade öppettider för serveringsställen och lägre berusningsgrad hos gäster kan medföra en bättre efterlevnad av lagreglerna, vilket borde kunna ha en positiv effekt på kommunens tillsynsarbete. Det kan också tänkas att kommuner inledningsvis kommer att behöva öka tillsyn för att säkerställa att de nya förhållningsreglerna uppfattats och efterlevs av verksamhetsinnehavare. Förslaget bedöms totalt sett inte leda till ökade kostnader för kommunerna. Förslaget kan ha en negativ effekt på sysselsättning och kommunerna kan därigenom få minskade skatteintäkter.

7.6 Konsekvenser för regionerna

För regionerna förväntas förslaget leda till en mindre påverkan på sjukvården genom att smittspridningen förväntas minska vilket leder till att färre personer blir sjuka och behöver vård. Detta underlättar för sjukvården som kan fokusera på de patienter som insjuknar i covid-19. Vidare kan sjukvården fortsätta att försöka arbeta bort köerna av planerad vård som uppstod under våren, under förutsättning att antalet patienter som behöver vård på grund av covid-19 minskar och håller sig på en låg nivå.

En minskad alkoholkonsumtion på serveringsställen nattetid och på sena kvällar kan bidra till ett minskat antal våldsbrott där alkohol är en bidragande orsak. Ett minskat antal våldsbrott kan även frigöra resurser både för rättsvårdande myndigheter och för sjukvården.